

Où était le trésor ? Ćwiczenia w użyciu czasów przeszłych

Agnieszka Kilijańska

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka francuskiego dla III etapu edukacyjnego (liceum ogólnokształcące i technikum)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc, Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Klasa/czas trwania zajęć

III, 45 minut

Poziom edukacyjny

III/liceum lub technikum

Cele ogólne

- umożliwienie uczniom komunikacji w języku obcym (zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi, ustne przekazywanie opowiadania koledze);
- rozwijanie motywacji do nauki języka obcego (zrozumienie opowiadania po francusku rozwija motywację do dalszej nauki);
- utrwalenie form czasowników (regularnych i nieregularnych) w czasach przeszłych *passé composé* i *imparfait*;
- znajomość słownictwa związanego z tematyką kryminalną.

Cele operacyjne

Uczeń:

- rozumie tekst w czasie przeszłym czytany samodzielnie, podawany przez nauczyciela lub kolegę;
- potrafi użyć odpowiedniego czasu przeszłego do opowiadania;
- potrafi wykorzystać czasy przeszłe do stworzenia zakończenia opowiadania, do streszczenia tekstu.

Metody/techniki pracy

- podejście komunikacyjne;
- układanie tekstu z rozsypanki;
- praca z tekstem – stworzenie streszczenia oraz dalszej części opowiadania;
- ćwiczenie zapamiętaj i przekaz jak najwięcej informacji następnej osobie.

Formy pracy

- praca z całym zespołem klasowym, praca w grupach, praca indywidualna.

Środki dydaktyczne

- rozsypanka – pocięta na fragmenty historia kryminalna „Trésor”, czasowniki na kartkach (regularne, nieregularne, odmieniane z être lub avoir) w czasach przeszłych *passé composé* i *imparfait* do uzupełnienia opowiadania (opowiadanie zaczerpnięte z książki do nauki języka francuskiego *Le dernier verre – 14 niesamowicie intrygujących opowieści po francusku*);
- tekst do przeczytania klasie – fragment nieznaną uczniom historii kryminalnej *La disparition* (opowiadanie zaczerpnięte z książki do nauki języka francuskiego *Le dernier verre – 14 niesamowicie intrygujących opowieści po francusku*);
- monitor lub komputer do wyświetlania obrazków o tematyce kryminalnej (można skorzystać z materiałów online [Comment résoudre un crime](#) (dostęp: 4.11.2022), na podstawie których uczniowie tworzą historię w czasie przeszłym.

Wiedza i umiejętności ucznia potrzebne do osiągnięcia celów lekcji

- znajomość zasad tworzenia zdań w czasach przeszłych *passé composé* i *imparfait*;
- znajomość form czasowników regularnych i nieregularnych w czasach przeszłych.

Opis przebiegu lekcji

Część wprowadzająca

Uczniowie witają się z nauczycielem, nauczyciel pyta uczniów o samopoczucie, pyta np. jaki jest dzień tygodnia, jaka jest pogoda. Nauczyciel zostawia sprawdzenie zadania domowego na koniec lekcji, jeżeli nie jest ono bezpośrednio związane z dzisiejszą lekcją.

Rozgrzewka językowa: uczniowie przez chwilę przyglądają się wyświetlonym na ekranie (lub zapisanym na tablicy) wyrazom związanym z historiami kryminalnymi. Mogą to być np. słowa: *un cambrioleur, un voleur, voler, tuer, mener une enquête, une victime, un témoin, un coupable*. Po 30 sekundach nauczyciel zakrywa słowa, prosi uczniów, by wymienili jak najwięcej z nich. Następnie uczniowie ponownie się im przyglądają, po zasłonięciu próbują je zapisać z pamięci w zeszytach. Następnie wspólnie z nauczycielem sprawdzają poprawność zapisu oraz tłumaczą ich znaczenia. Nauczyciel stara się je wytłumaczyć w języku francuskim.

Część właściwa

Nauczyciel przypomina uczniom zasady użycia czasu *passé composé* i *imparfait*. Można tutaj użyć osi czasu, na której umieszczamy zdania opisujące tło (*imparfait*) i jakieś konkretne wydarzenia (*passé composé*).

Kolejne ćwiczenie polega na ułożeniu tekstu całego opowiadania z pociętych fragmentów. Dzielimy klasę na grupy (tyle grup, ile mamy fragmentów tekstu). Proponujemy uczniom wylosowanie z pudełka symboli, które są również umieszczone na kopertach z fragmentami. Wszyscy, którzy wylosowali ten sam symbol, będą stanowili jeden zespół. Każda grupa dostaje inny kawałek opowiadania „Trésor”. Brakuje w nim niektórych czasowników w czasie przeszłym. Zadanie uczniów polega na uzupełnieniu tekstu brakującymi czasownikami (uczniowie mogą dostać czasowniki na karteczkach już odmienione, formy bezokolicznika lub sami muszą podać własne propozycje).

Gdy już wszyscy mają uzupełnione fragmenty, wszyscy wspólnie starają się stworzyć całość tekstu. Każda grupa ma za zadanie opowiedzieć, o czym mówił ich fragment, również używając czasów przeszłych. (3 minuty)

W ramach kolejnego ćwiczenia uczniowie oglądają na ekranie kilka obrazków (można skorzystać z materiału online [Comment résoudre un crime](#); dostęp: 4.11.2022). Uczniowie na ich podstawie tworzą swoją krótką historyjkę kryminalną w czasie przeszłym, wybierając co najmniej 3 z nich. Dodatkowo każda grupa tworzy 3 pytania dotyczące swojego opowiadania (np. Jakie osoby występowały w opowiadaniu? Gdzie działa się akcja? itp.). Następnie uczniowie prezentują kolegom stworzone teksty (może to być jedna osoba z grupy lub kilka). Po prezentacji zadają kolegom pytania. Nauczyciel ocenia przedstawione opowiadania, wcześniej podając kryteria oceny (poprawność użycia czasów przeszłych, odpowiedni dobór słownictwa).

Część podsumowująca

Na koniec lekcji nauczyciel wybiera 4-5 ochotników, którzy wychodzą z sali lekcyjnej. Jedna osoba zostaje, nauczyciel czyta jej krótki fragment nieznaną historię kryminalną z dużą ilością szczegółów (jedna strona opowiadania *La disparition*). Następnie wchodzi do sali kolejna osoba, a pierwsza ma za zadanie przekazać jej usłyszaną opowieść w czasie przeszłym jak najdokładniej. I tak kolejno, do ostatniej osoby. Pozostali w klasie uczniowie starają się zanotować informacje, których brakowało w wypowiedziach kolegów. Zostają tutaj wykorzystane różne strategie zapamiętywania – nauczyciel może zasugerować uczniom, że warto zapamiętać np. czasowniki, wyobrazić sobie konkretne sytuacje itp.

Jako zadanie domowe uczniowie piszą krótkie zakończenie historii w czasie przeszłym przekazywanej sobie ustnie. Na koniec lekcji nauczyciel zadaje uczniom pytania typu: czy potrafię rozpoznać tekst w czasie przeszłym po francusku? Czy potrafię stworzyć własne zdania w czasie przeszłym? Czy zrozumiałem opowiadania kolegów? itp. Uczniowie otrzymują kartki z numerami pytań, rysują odpowiednie symbole, w zależności od wybranej odpowiedzi (np. plus – tak, minus – nie). Przed wyjściem z sali uczniowie zostaną poproszeni o wrzucenie do pudełka karteczki w odpowiednim kolorze (zielona – lekcja mi się podobała, żółta – podobała mi się częściowo, czerwona – nie podobała mi się wcale). Nauczyciel przygotowuje wcześniej pudełko, nakleja od wewnętrznej strony samoprzylepne, kolorowe kartki. Podaje uczniom pudełko, przekazują je sobie wzajemnie, odklejają odpowiednią kartkę i wrzucają do środka.

Komentarz metodyczny

- Lekcja pozwala utrwalić formy czasów przeszłych, angażuje uczniów pod względem społecznym oraz pobudza kreatywność i spostrzegawczość. W scenariuszach dołączonych do programu nauczania możemy znaleźć tematy dotyczące przećwiczenia czasu przeszłego *passé composé*, z których warto również skorzystać z materiałów dostępnych online: zpe.gov.pl/1 lub zpe.gov.pl/2 (dostęp: 4.11.2022).
- Wybrane teksty kryminalne są jedynie propozycją, można skorzystać z innych tytułów. Nie mogą być one zbyt długie, nie możemy także wykreślać zbyt dużej liczby czasowników, gdyż zaburzy to zrozumienie. Gdy tniemy historię na fragmenty, nie może być ich za dużo (nie więcej niż 5-6 fragmentów). W przeciwnym razie ćwiczenie zajmie sporo czasu i nie będzie możliwości wykonania pozostałych. Powtórzenie dotyczące czasów przeszłych na początku lekcji możemy częściowo przeprowadzić w języku francuskim, jednak, gdy uczniowie mają problemy ze zrozumieniem, przechodzimy na język polski. Powtarzamy wspólnie z uczniami zasady użycia czasów przeszłych (w jakich sytuacjach używamy jakiego czasu) oraz, w razie potrzeby, sposoby tworzenia czasów przeszłych.
- Gdy mamy w grupie uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, możemy przygotować ćwiczenia o różnym stopniu trudności, np. uczniowie dostają czasowniki do uzupełniania w różnej postaci – odmienione, w postaci bezokoliczników, uczniowie zdolni mogą czasowniki wymyślić sami i następnie je odmienić. Uczeń niedowidzący musi dostać fragment tekstu odpowiednio powiększony, najlepiej krótszy od pozostałych. Krótszy fragment tekstu powinien również otrzymać uczeń z afazją lub niedosłuchem. Gdy uczniowie pracują w grupach, musimy szczególną uwagę zwrócić na uczniów z zaburzeniami społecznymi (z zaburzeniami ze spektrum

autyzmu, z niedostosowaniem społecznym), czy nie zostali odsunięci od zadania. Nauczyciel czuwa, by każdy uczeń pracował w czasie lekcji.

- Do ostatniego ćwiczenia z przekazywaniem tekstu wybieramy ochotników, jednak starajmy się, by nie byli to sami uczniowie z trudnościami w nauce. Zabawa się nie uda, gdy uczeń nie będzie potrafił przekazać informacji. Zadanie, oprócz ćwiczenia czasów przeszłych i dobrej zabawy, ma na celu pokazanie uczniom, jak ważne jest odpowiednie przekazanie komunikatu. Komunikacja na każdej linii (uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel) jest bardzo ważna, zarówno na lekcji stacjonarnej, jak i zdalnej. Nieodpowiednie komunikaty zaburzają zrozumienie polecenia, co prowadzi do złego wykonania zadania. Komunikat zawsze powinien być jasny, krótki, na temat danego ćwiczenia, podany bezpośrednio przed nim. Przy nauczaniu zdalnym ważne jest, by zweryfikować, czy wszyscy dobrze słyszeli. Najlepiej polecenie napisać również na czacie, ułatwi to jego odbiór.
- Lekcja kształtuje kompetencje rozumienia i tworzenia informacji, kompetencje społeczne poprzez współpracę w grupie, a także kreatywność i samodzielność. Uczniowie muszą dobrać odpowiednie słowa, aby stworzyć streszczenie, użyć odpowiednio odmienionych czasowników. Pracując zdalnie, możemy przeprowadzić właściwie całą lekcję w podanej formie. Jedynym ćwiczeniem, które będzie musiało zostać zmodyfikowane, będzie ostatnie zadanie z wykorzystaniem tekstu do zapamiętania i przekazania. Jesteśmy w stanie je również przeprowadzić, jednak wybrani uczniowie muszą być na tyle świadomi i odpowiedzialni, że wyciszą głośniki w swoich komputerach i włączą je w odpowiednim momencie. Jeżeli nie mamy tyle zaufania do klasy, zaproponujmy im wysłuchanie tekstu przeczytanego przez nauczyciela, a następnie wykonanie do niego ćwiczeń np. za pomocą aplikacji LearningApps.

Agnieszka Kilijańska – nauczycielka i lektorka języka francuskiego z 18-letnim stażem pracy. Obecnie pracuje jako nauczyciel języka francuskiego oraz edukacji wczesnoszkolnej w Społecznej Szkole Podstawowej i Społecznym Liceum Ogólnokształcącym im. W. Korfańskiego w Katowicach. Ukończyła studia podyplomowe terapia pedagogiczna i rewalidacja dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Autorka materiałów dydaktycznych dla nauczycieli języka francuskiego.